

V NEBI BUDE RADOŠŤ NAD JEDNÝM HRIEŠNIKOM, KTORÝ ROBÍ POKÁNIE

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor v taliančine [TU](#)

Lk 15, 1-32

K Ježišovi sa približovali všetci mýtnici a hriešnici a počúvali ho. Farizeji a zákonníci šomrali: „Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi.“

Preto im povedal toto podobenstvo: „Ak má niekto z vás sto oviec a jednu z nich stratí, nenechá tých deväťdesiatdeväť na púšti a nepôjde za tou, čo sa stratila, kým ju nenájde? A keď ju nájde, vezme ju s radosťou na plecia, a len čo príde domov, zvolá priateľov a susedov a povie im: ‚Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa mi stratila.‘

Hovorím vám: Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.

Alebo ak má žena desať drachiem a jednu drachmu stratí, nezažne lampu, nevymetie dom a nehľadá starostlivo, kým ju nenájde? A keď ju nájde, zvolá priateľky a susedky a povie: ‚Radujte sa so mnou, lebo som našla drachmu, čo som stratila.‘

Hovorím vám: Takú radosť majú Boží anjeli z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie.“

A pokračoval: „Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: ‚Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí.‘ A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil.

Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť. I túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával.

Vstúpil teda do seba a povedal si: ‚Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.‘ I vstal a šiel k svojmu otcovi.

Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: ‚Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom.‘

Ale otec povedal svojim sluhom: ‚Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Privedte vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.‘ A začali hodovať.

Jeho starší syn bol práve na poli. Keď sa vracal a približoval sa k domu, počul hudbu a tanec. Zavolať si jedného zo sluhov a pýtal sa, čo sa deje. Ten mu povedal: ‚Prišiel tvoj brat a tvoj otec zabil vykŕmené teľa, lebo sa mu vrátil zdravý.‘ On sa však nahneval a nechcel vojsť. Vyšiel teda otec a začal ho prosiť.

Ale on odpovedal otcovi: ‚Už toľko rokov ti slúžim a nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. No keď prišiel tento tvoj syn, čo ti prehýril majetok s neviestkami, pre neho si zabil vykŕmené teľa.‘

On mu na to povedal: ‚Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo ja mám, je tvoje. Ale patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.‘“

(nasledujúci komentár vychádza z talianskeho znenia evanjelia, ktoré je tu [v zdrojovom súbore](#))

„Budte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý“ (Lv 19,2). A toto je veta, ktorá sa vinie všetkými knihami Starého zákona. I keď, toto pozvanie k svätosti nikdy nepočuť v slovách Ježiša. Ježiš nikdy nepozval človeka k svätosti. Prečo?

Svätosť chápaná ako zachovávanie pravidiel, zákonov, predpisov – ktorá zavedená do praxe v skutočnosti vzdalovala od zvyšku davu – nie je súčasťou Ježišovho pozvania. Ježiš nahrádza „svätosť“ „súcitom“. Svätosť oddeľuje jedinca od davu, súcit nás privádza bližšie jedného k druhému.

Ľudia cez svätosť, cez nahromadené modlitby, cez pobožnosti dúfajú, že sa pozdvihnú, aby dosiahli Boha. No na druhej strane, Pán prichádza na zem, aby bol medzi ľuďmi, a tak sa farizejskí a pobožní ľudia pozdvihujú k Pánovi, ale nikdy ho nestretnú, pretože On prišiel na zem medzi ľudí.

Z toho pramení neznášanlivosť a potom nepriateľstvo veriaceho sveta a veriacich ľudí voči Ježišovi. To nás učí táto nádherná pasáž, kapitola 15 Lukášovho evanjelia túto nedeľu. Evanjelista píše: **„Približovali sa k nemu všetci mýtnici a hriešnici.“** Ježiš určuje tri radikálne podmienky nasledovania – zbavenie sa predstierania, rodinných pút, svojej povesti a oslobodenie sa od vlastníctva majetku a tak vziať kríž.

Preto sú to podmienky dosť prísne, ťažké a boli uzavretím jeho učenia slovami *„kto má uši na počúvanie, nech počúva“*¹. Tí, ktorí mali uši na počúvanie boli očarení touto správou, hoci veľmi náročnou, boli považovaní za „odpad“ spoločnosti: krčmári, vyberači daní - nenapraviteľne nečistí a hriešni. Hriešnici vo všeobecnosti, teda všetci tí, ktorí nechcú, či nemôžu dodržiavať všetky požiadavky zákona.

Nuž potom by sme mali byť šťastní, že nakoniec ľudia, ktorí boli vždy vylučovaní a bezpochyby žili vo falošných predstavách a hriechu sa napokon obracajú k Ježišovi. Nie! Zbožní ľudia s tým spokojní neboli. Horlivosť ich doktríny, zápal, s akým obraňovali zákony, ako lúč svetla uviazla v ich očiach, ktorý im prekážal vidieť jasne, s láskou a súcitom.

Tu je reakcia: **„Farizeji“** zbožní laici, ktorí zaviedli do praxe všetky príkazy zákona, **„a zákonníci“**, horliví ochrancovia ortodoxie, **„reptali“** – nesúhlasili šomrúc – **„«Tento muž...»“** tieto zbožné osoby v Evanjeliách neustále hovoria k Ježišovi výrazmi plnými nenávisti a opovrhovania, nikdy nie po mene, stále sa vyhýbajú nazvať Ho Ježiš. Tento muž, ktorý **„«prijíma hriešnikov a jedáva s nimi»“**.

Toto sú dva neakceptovateľné zločiny. Hriešnici nie sú vítaní, ba má byť zabránené aby boli vítaní, a majú byť ohrozovaní. A Ježiš, nielen že ich prijíma, On s nimi aj je. Jeť s nečistou osobou znamená, že jej nečistota sa prenáša na druhých. Zbožní ľudia ešte nepochopili, že s Ježišom je ukončený čas, kedy hriešnici museli byť očistení predtým, ako sú prijatí Pánom. Teraz prichádza čas, kedy hosťiteľ Pán je ten, ktorý očisťuje. Ale toto oni nechápu.

Nuž im – podobenstvo nie je určené skupine učeníkov – Ježiš hovorí podobenstvo, ktoré má tri časti. Prvá je o pastierovi, ktorý stratí svoju ovečku v horách a zanecháva zvyšných deväťdesiat deväť, aby našiel túto stratenú, a evanjelista píše **„Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju ovečku...“**. Charakteristika celej tejto state je radosť, tento výraz by mal byť opakovaný „radosť“ a tiež „radovať sa“.

To, čo farizeji a zákonníci nikdy nepochopili je, že Boh, radšej než aby sa zapodieval ako byť dobrý a úctivý, hľadal šťastie ľudských bytostí. To je to, čo mal Boh na srdci. Preto: **„... vezme ju s radosťou na plecia.“** Stratená ovečka je hriešnik, ktorý sa dal na zlú cestu. A keď ho pastier nájde, nekričí na ňu, ani ju nebije, ale berie ju na svoje ramená, to znamená, že dáva silu tomu, ktorý ju nemá.

A potom pozýva všetkých svojich priateľov, aby s ním išli oslavovať. To isté, ako pri podobenstve o stratených peniazoch, ktoré tiež komunikuje ten istý výraz pozvania k radosti. A nakoniec, tretie, najzreteľnejšie, keď hovorí o neposlušnom synovi, ktorý sa vracia ku svojmu otcovi nie preto, že by mu otec chýbal, ale preto, že je hladný: nie s výčtkami svedomia, ale pre kus jedla.

---

¹ napr. Mk 4, 9 – táto citácia je v NZ na viacerých miestach

Nuž, prichádza a nenachádza sudcu, ale nachádza materinskú osobu, plnú lásky. Je to jeho otec; šaty, prsteň a sandále, chce mu dať väčšiu autoritu, ako mal predtým, dôstojnosť, akú nikdy nepoznal a obrovskú slobodu.

Pretože toto je Boh a Boh komunikuje lásku a komunikuje ju absolútnym spôsobom. Boh Ježiša nie je dobrý, ale on je výlučne dobrý.

A aká je na toto všetko reakcia? Ježiš nám hovorí na konci podobenstva, kde sa starší syn vracia z poľa. Pri návrate počuje oslavu v smútočnom dome – mal by sa poponáhľať dnu. Ale pre neho v dome jeho otca bola len vážnosť a smútok. On nechápe, čo je radosť a šťastie.

Nechce vstúpiť, ale posielala sluhu na „výzvedy“. Sluha mu hovorí, že sa vrátil jeho brat. Kým otec – vyjadrenie lásky Boha – sa raduje, tento starší brat – obraz zákonníkov a farizejov – sa nahnevá. Tu, ako sme už povedali predtým, je horlivosť za zákon, ktorá oslepuje osobu a bráni jej vidieť situácie a udalosti s otvorenými očami, očami dobročinnosti.

Ježiš zosmiešňuje správanie tohto syna a robí paródiu na to, ako náboženstvo môže urobiť ľudí infantilnými. A takto starší syn fňuká: „**Už toľko rokov ti slúžim a nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko**“.

Je to obraz človeka, ktorý slúži Bohu, nemá synovský vzťah voči otcovi, ale vzťah sluhu. A pre túto poslušnosť otcovi, nie je mu podobný vo svojom správaní. Boh Ježiša nežiada poslušnosť, ale napodobňovanie jeho lásky.

A pretože očakáva kompenzáciu, nespolupracuje s otcovým konaním. Preto je krutou karikatúrou, ktorú Ježiš robí zo zbožných ľudí, ktorí ostávajú v infantilných spôsoboch. A preto sú zatvrdilí a žiarliví na slobodu, ktorú Pán dáva všetkým tým, ktorí ho prijímajú.

Preklad: Mária Veličková

Poznámky pod čiarou: tím DC